

УДК 005.591.452: 005.336-047.44

Попов О.Є., Мордовець А.В.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ МІЖСЕКТОРАЛЬНИХ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН

Розроблено методичний підхід до визначення системи показників на основі використання методу ієрархій з метою оцінки економічного потенціалу розвитку партнерських відносин. Відповідно до запропонованого методичного підходу визначено критерії (на основі аналізу інтересів суб'єктів партнерських відносин) та альтернативи (на основі масиву показників, які оцінюють стан національної економіки). Обґрунтовано склад показників-репрезентантів для груп критеріїв, сформованих за методом центру тяжіння для формування загальної універсальної системи показників, побудови вектору-еталону розвитку та інтегрального показника для оцінки рівня розвитку економічного середовища з метою визначення економічного потенціалу розвитку партнерських відносин.

Ключові слова: національна економіка, партнерські відносини, економічний потенціал.

Постановка проблеми. В умовах поглиблення процесів реформування національної економіки важливим є формування державної політики за рахунок створення умов та стимулів для розвитку партнерських відносин між органами державної влади і суб'єктами господарювання та залучення додаткових ресурсів для реалізації проектів та програм соціально-економічного розвитку, розбудови інфраструктури тощо. Важливим критерієм та обов'язковою вимогою щодо вибору шляхів активізації реформ є забезпечення високих темпів економічного розвитку та зміцнення економічного потенціалу національного господарства.

Соціально-економічний розвиток економіки країни в умовах ринкових трансформацій значною мірою визначається величиною та ефективністю використання економічного потенціалу [1]. Отже, обґрунтування доцільності розвитку міжсекторальних партнерських відносин насамперед передбачає необхідність ретельного аналізу сутнісної сукупності наявних ресурсів, за рахунок використання яких може бути визначено можливість досягнення бажаних результатів співробітництва. Проте в науковій літературі відсутньою є узгодженість підходів щодо визначення сутності економічної категорії «потенціал» [1], широке смислове навантаження визначення змісту якої дає можливість його використання в різних сферах науки (потенціал соціального розвитку, інформаційний, кадровий, природно-ресурсний, економічний тощо).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналізуючи роботи авторів, які розглядають підходи до оцінки потенціалу розвитку національного

економічного середовища виявлено, що Н. Тюріна, Т. Назарчук, Н. Карвацка [2] вважають, що раціональною є оцінка рівня розвитку економіки за рахунок набору індексів; Ф. Акобіров [3], Л. Проданова [4] аналізують середовище за рахунок набору показників для оцінки економічного росту економіки; О. Селезньова [5] виділяє показники для оцінки економічної діяльності; Є. Кузьмін, М. Кузьмін [6] вважають, що оцінити економічне становище країни можливо за рахунок аналізу економічної діяльності регіонів; Ю. Кіндзерський, В. Микитенко, М. Якубовський [7], Л. Коваль [8] виділяють показники оцінки потенціалів країни для аналізу її економічного стану тощо.

Для визначення доцільності розвитку партнерських відносин раціонально подати визначення сутності поняття «економічний потенціал розвитку». У вітчизняній літературі термін «потенціал» у широкому розумінні вживається як можливість, сукупність усіх наявних засобів, запасів, джерел, які можуть бути використані для досягнення певної мети, здійснення плану, вирішення будь-якої задачі [9]. Базуючись на цьому визначенні в дослідженні пропонується під поняттям «економічний потенціал розвитку» розглядати сукупність ресурсів та можливостей сфер економіки, інвестиційного та макроекономічного середовища з урахуванням державних обмежень за рахунок розвитку партнерських відносин відповідно до потреб суспільства.

З метою виявлення та обґрунтування необхідності реалізації міжсекторальних партнерських відносин раціонально проаналізувати стан економічного середовища країни. У процесі дослідження виявлено, що відсутня єдина точка зору щодо системи показників оцінки економічного середовища, що обумовлює необхідність в аналізі існуючих підходів та формуванні оптимального набору показників.

Таким чином, аналіз існуючих підходів та моделей оцінки економічного середовища дозволив узагальнити існуючі системи оцінки та виявити, що кожен із набору показників є багатовимірним, тобто описується великою кількістю елементарних та

© Попов Олександр Євгенійович, д.е.н., проф., зав. каф. політичної економії Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця, e-mail: aeropov@ukr.net

Мордовець Аліна Володимирівна, аспірант кафедри політичної економії Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця, e-mail: alina.mordovets@gmail.com

складних ознак, і при цьому оцінює лише певні аспекти економічного середовища, що спричиняє невизначеність відносно того, які показники слід вважати найважливішими для проведення якісної оцінки економічного середовища з метою визначення економічного потенціалу розвитку партнерських відносин, що обумовлює актуальність дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження у роботі є оцінка економічного потенціалу розвитку міжсекторальних партнерських відносин за рахунок визначення системи показників відповідно до методики аналізу стану економічного середовища національної економіки.

Для досягнення поставленої мети необхідно:

- сформувати масив показників для оцінки різних аспектів економічного середовища національної економіки та їх узагальнення і систе-матизація; виділити критерії оцінки партнерських відносин відповідно до яких згрупувати показники

для аналізу економічного потенціалу їх розвитку;

- розрахувати інтегральний показник рівня розвитку економічного середовища та визначити показники-репрезентанти за кожною групою показників.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Реалізація методичного підходу до оцінки стану економічного середовища передбачає здійснення послідовності етапів аналізу, ключовими з яких є такі: обґрунтування системи показників для визначення необхідності партнерських відносин; формування інтегрального показника для оцінки економічного середовища; проведення кількісного аналізу стану економічного середовища та розроблення заходів, рекомендацій щодо необхідності реалізації партнерських відносин (рис.1). Систематизація інформаційного простору показників для оцінки певних аспектів національної економіки представлена на рис. 2.

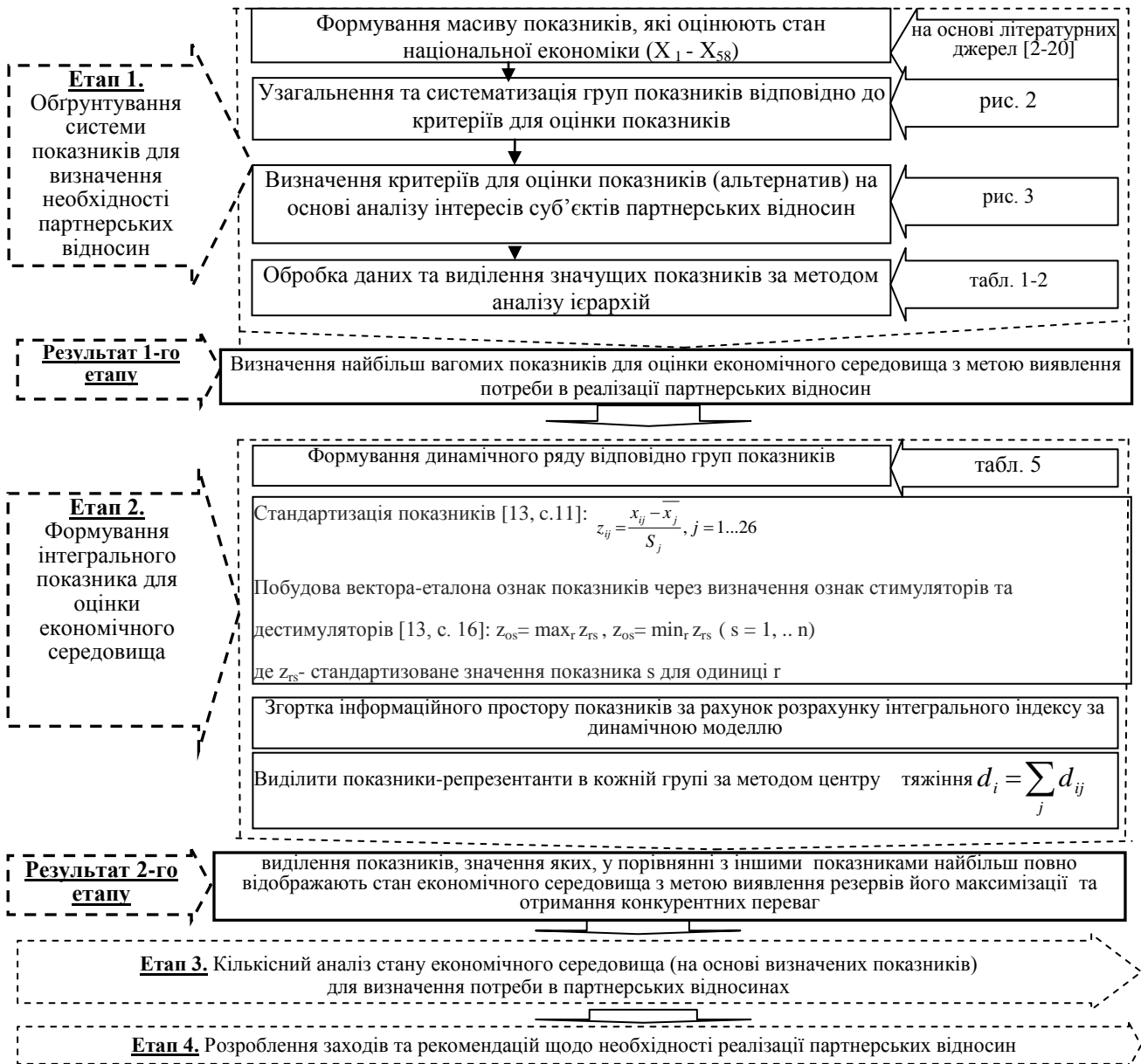

Рис. 1. Методика оцінки стану економічного середовища з метою аналізу економічного потенціалу розвитку партнерських відносин

Системи показників для аналізу економічного середовища

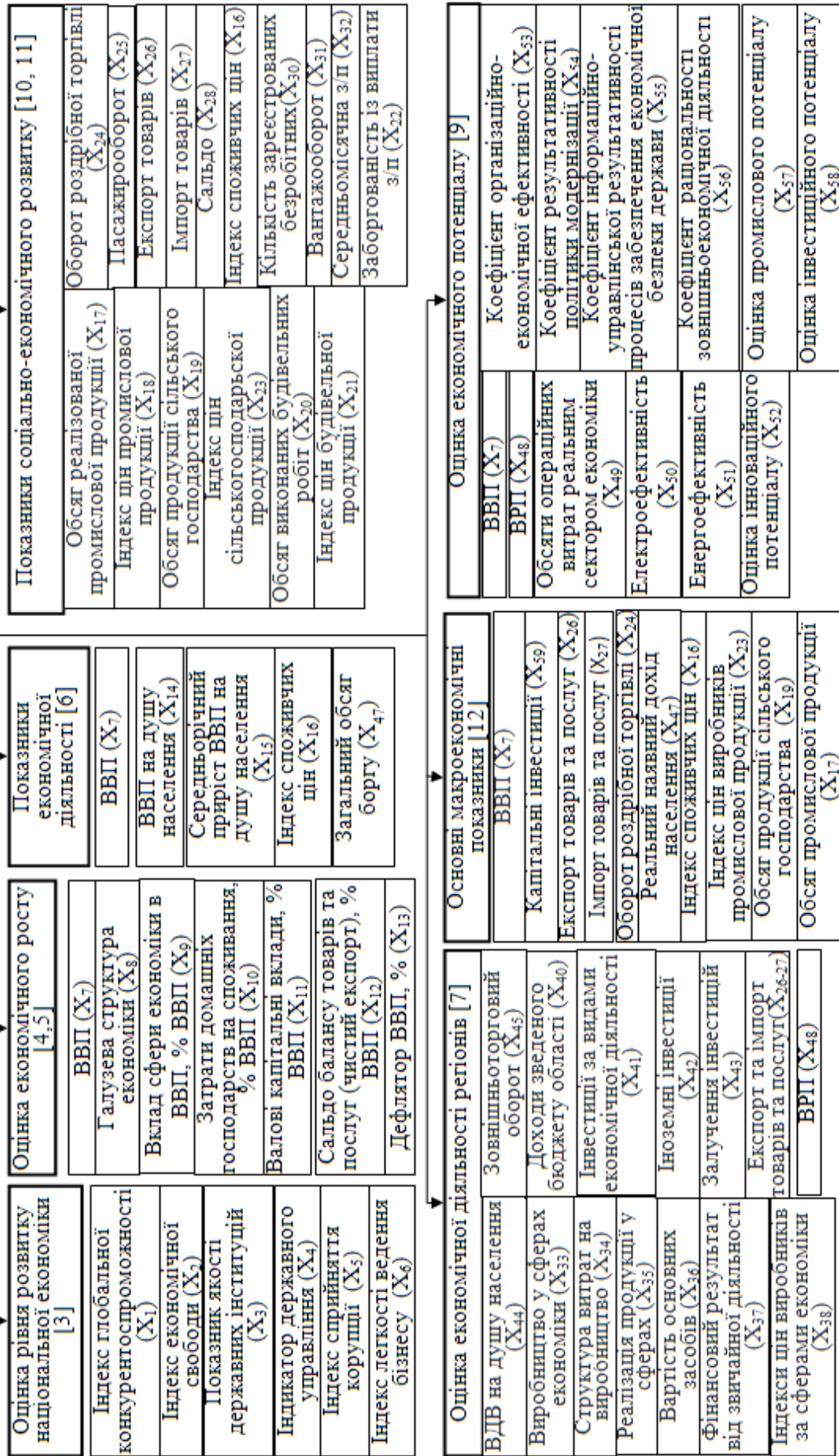

Рис. 2. Узагальнення та систематизація показників для оцінки різних аспектів національної економіки

Інформаційний простір показників, який складається з множини показників, необхідно скоротити та виділити найбільш значущі. Відповідно до методу аналізу ієрархій виділено критерії та альтернативи: критерії для оцінки відповідності показників цілям аналізу сформовані на основі аналізу інтересів суб'єктів партнерських відносин (рис. 3), альтернативами є масив показників (рис. 2).

З метою визначення набору показників для оцінки економічного потенціалу розвитку партнерських відносин використано метод аналізу ієрархій у рамках якого сформовано:

- економічні критерії оцінки на основі груп інтересів суб'єктів партнерських відносин (рис. 3), а саме оцінка інвестиційного клімату, макроекономічної ситуації, ресурсного забезпечення сфер економіки, оцінка потенціалу сфер економіки, аналіз державного середовища за рахунок оцінки державних обмежень;

- можливі альтернативи для оцінки цих критеріїв (масив показників для оцінки різних аспектів середовища національної економіки наведено на рис. 2).

Виділення найбільш вагомих показників та формування загального переліку індикаторів для оцінки економічного середовища країни з метою виявлення необхідності взаємодії приватного та державних секторів, відповідно до методу аналізу ієрархій дало можливість отримати матрицю парних порівнянь на основі шкали відносності Сааті.

За рахунок матриці парних порівнянь, де фіксується ступінь значущості альтернативи, строки (в цьому випадку показника) над критерієм стовпця для кожного критерію, визначаємо показники, які можуть відповідати визначеним задачам. Таким чином, для кожного критерію визначено набір показників (табл. 1) індекс узгодженості дорівнює 9 %, що свідчить про узгодженість думок експертів.

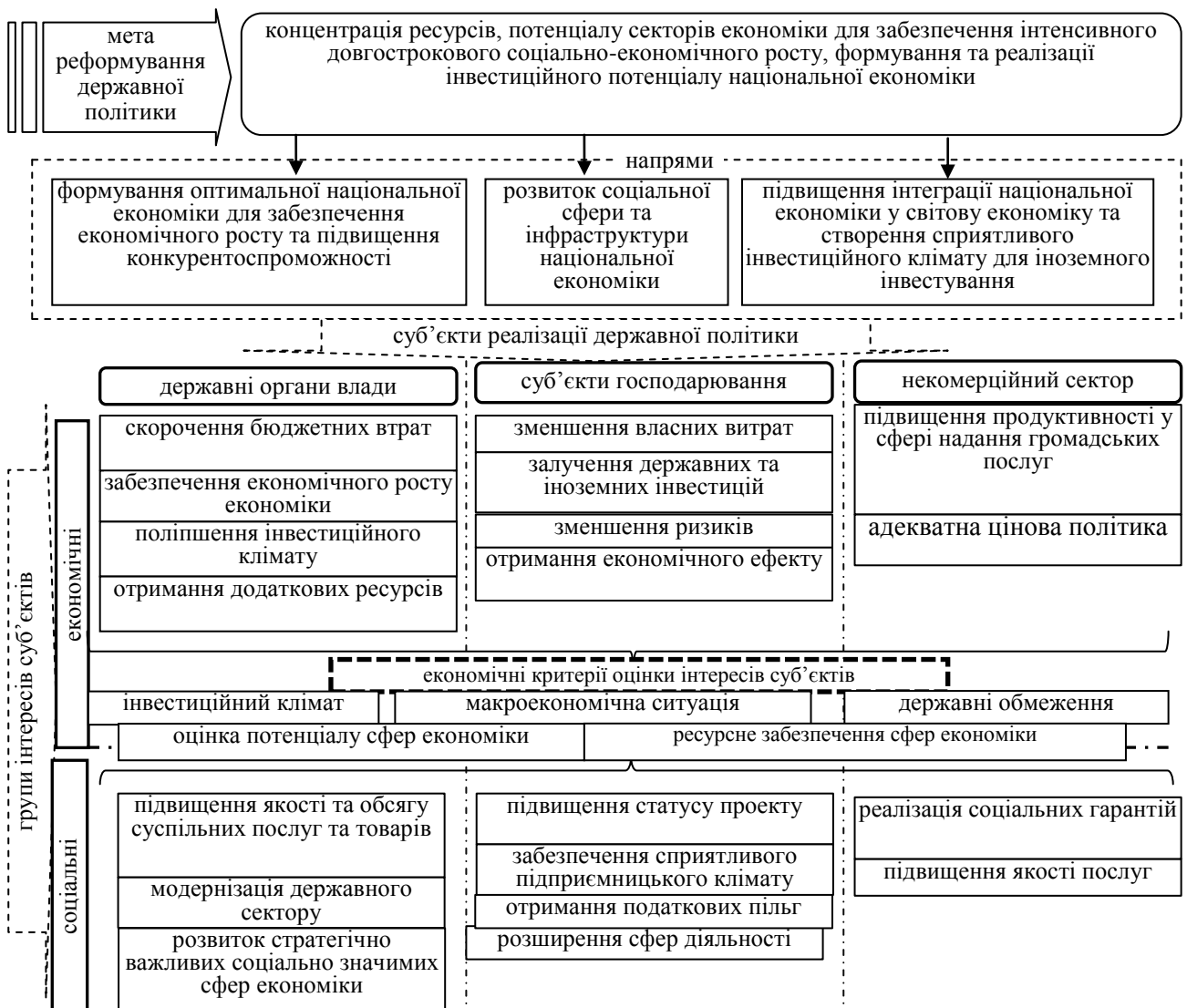

Рис. 3. Формування інтересів суб'єктів у рамках державної політики та визначення критеріїв їх оцінки

Таблиця 1

Набір показників, визначений методом аналізу ієрархій для оцінки потреби в міжсекторальних партнерських відносинах

Критерії оцінки інтересів суб'єктів		Показник	Умовне позначення
умовне позначення	критерій		
1	2	3	4
Економічний (A_e)			
A_{e1}	Інвестиційний клімат	Інвестиції за видами економічної діяльності	X_{41}
		Іноземні інвестиції	X_{43}
		Капітальні інвестиції	X_{59}
A_{e2}	Макроекономічна ситуація	ВВП	X_7
		Індекс глобальної конкурентоспроможності	X_1
		Загальний обсяг державного та гарантованого боргу	X_{47}
A_{e3}	Ресурсне забезпечення	Виробництво у сферах економіки	X_{33}
		Галузева структура економіки	X_8
A_{e4}	Оцінка потенціалу сфер економіки	Оцінка інноваційного потенціалу	X_{52}
		Оцінка промислового потенціалу	X_{57}
		Оцінка інвестиційного потенціалу	X_{58}
A_{e5}	Державні обмеження	Індекс легкості ведення бізнесу	X_6
		Індекс економічної свободи	X_2
		Індекс глобальної конкурентоспроможності	X_1

Як вихідну інформацію для обчислення показників використано статистичні дані України

та дані міжнародних організацій. Динамічний ряд показників за групами представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка за групами показників

№	Показники	Роки			
		2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6
A_{e1}	Інвестиційний клімат				
1.	Інвестиції за видами економічної діяльності (X_{41}), млрд грн	263,7	247,9	204,1	251,2
2.	Іноземні інвестиції (X_{43}), млрд дол. США	49	53,7	57,1	45,7
3.	Капітальні інвестиції (X_{59}), млрд грн	293,7	267,7	219,4	251,2
A_{e2}	Макроекономічна ситуація				
1.	ВВП (X_7), млрд грн	1409	1454	1566	1979
2.	Дефлятор ВВП (X_{13})	7,8	4,3	14,7	37,8
3.	Загальний обсяг державного та гарантованого боргу (X_{47}), млн грн	515	584	1101	1495
A_{e3}	Ресурсне забезпечення				
1.	Виробництво ВВП за видами економічної діяльності (млрд грн) - X_{33}				
1.1	Сільське господарство, лісове та рибне господарство	195,4	261,3	269,9	315,5
1.2	Промисловість	929,9	1127,4	1127,9	1059,8
1.3	Будівництво	137,1	164,9	184,8	174,2
1.4	Сфера послуг	1348,2	1541,6	1409,2	1438,5
1.5	Фінансова та страхова діяльність	101	97	100	98
1.6	Державне управління	74,8	76,5	89,1	97,6

1	2	3	4	5	6
2.	Галузева структура економіки, % до ВВП - X_8				
2.1	Сільське господарство, лісове та рибне господарство	7,8	8,7	7,4	7,3
2.2	Промисловість	17,9	16,6	16	16,1
2.3	Будівництво	2,8	2,5	2,1	2,2
2.4	Сфера послуг	61,6	61,8	64,2	64,3
2.5	Фінансова та страхова діяльність	4,3	4,4	4,3	4,2
2.6	Державне управління	5,6	6	6	5,9
A_{e4}	Оцінка потенціалу сфер економіки				
1.	Оцінка інноваційного потенціалу (X_{52})	36,1	35,78	36,21	36,45
2.	Оцінка промислового потенціалу (X_{57})	94,4	99	82,8	98,4
3.	Оцінка інвестиційного потенціалу (X_{58})	2,2	2,1	2,6	2,6
A_{e5}	Державні обмеження				
1.	Індекс легкості ведення бізнесу - X_6 (кількість країн світу, що оцінювались)	152 (183)	137 (183)	112 (184)	83 (185)
2.	Індекс економічної свободи (X_2)	45,8	46,3	49,3	46
3.	Індекс глобальної конкурентоспроможності - X_1 (кількість країн світу, що оцінювались)	73 (144)	84 (148)	76 (144)	79 (140)

Для обчислення інтегрального показника та визначення показників-репрезентантів використано один із методів багатовимірного аналізу – метод центру тяжіння [14]. Для визначення вектору-еталону $p_0(x_1, x_2, \dots, x_m)$, $j = 1 \dots m$ виділено показники-стимулятори (S) – їх збільшення

свідчить про розвиток економічної складової країни, та дестимуляторів (D) – їх ріст визначає негативні тенденції розвитку (табл. 3). У цьому випадку еталонною точкою буде набір показників з найкращими значеннями.

Таблиця 3

Стандартизовані значення показників за критеріями та визначення еталонної точки

№	Показники	S/D	Роки				p_0
			2012	2013	2014	2015	
1	2	3	4	5	6	7	8
A_{e1}	Інвестиційний клімат						
1.	Інвестиції за видами економічної діяльності (X_{41}), млрд грн	S	0,845516	0,237591	-1,4476696	0,3645626	0,845516
2.	Іноземні інвестиції (X_{43}), млрд дол. США	S	-0,4717793	0,4618471	1,1372364	-1,1273042	1,1372364
3.	Капітальні інвестиції (X_{59}), млрд грн	S	1,147287	0,311728	-1,24048	-0,21853	1,147287
A_{e2}	Макроекономічна ситуація						
1.	ВВП, млрд грн (X_7)	S	-0,7427143	-0,5695426	-0,1385374	1,4507943	1,4507943
2.	Дефлятор ВВП (X_{13})	D	-0,55422	-0,7869449	-0,096242	0,2132007	-0,7869449
3.	Загальний обсяг державного та гарантованого боргу (X_{47}), млн грн	D	-0,8847964	-0,7354363	0,3836824	1,2365503	-0,8847964
A_{e3}	Ресурсне забезпечення						
1.	Виробництво ВВП за видами економічної діяльності (млрд грн) - X_{33}						
1.1	Сільське господарство, лісове та рибне господарство	S	-1,315544	0,0156552	0,1893777	1,1105111	1,1105111

1	2	3	4	5	6	7	8
1.3	Будівництво	S	-1,3763951	-0,0171133	0,9558978	0,4376105	0,9558978
1.4	Сфера послуг	S	-1,0668435	1,3274418	-0,3116656	0,0510674	1,3274418
1.5	Фінансова та страхова діяльність	S	1,0954451	-1,0954451	0,5477226	-0,5477226	1,0954451
1.6	Державне управління	S	-0,8969442	-0,7397478	0,425355	1,211337	1,211337
2.	Галузева структура економіки, % до ВВП - X_8						
2.1	Сільське господарство, лісове та рибне господарство	S	0	1,4113126	-0,62725	-0,7840626	1,4113126
2.2	Промисловість	S	1,4307142	-0,0572286	-0,7439714	-0,6295143	1,4307142
2.3	Будівництво	S	1,2649111	0,3162278	-0,9486833	-0,6324555	1,2649111
2.4	Сфера послуг	S	-0,9321588	-0,796572	0,8304687	0,8982621	0,8982621
2.5	Фінансова та страхова діяльність	S	0	1,2247449	0	-1,2247449	1,2247449
2.6	Державне управління	S	-1,452744	0,6603382	0,6603382	0,1320676	0,6603382
A_{e4}	Оцінка потенціалу сфер економіки						
1.	Оцінка інноваційного потенціалу (X_{52})	S	-0,125832	-1,276296	0,26964	1,132488	1,132488
2.	Оцінка промислового потенціалу (X_{57})	S	0,0997873	0,7118164	-1,4435903	0,6319865	0,7118164
3.	Оцінка інвестиційного потенціалу (X_{58})	S	-0,6654105	-1,045645	0,8555277	0,8555277	0,8555277
A_{e5}	Державні обмеження						
1.	Індекс легкості ведення бізнесу (X_6)	D	1,0238886	0,529232961	-0,2979541	-1,256828	-1,256828
2.	Індекс економічної свободи (X_2)	S	-0,6378576	-0,33410107	1,4826901	-0,5338228	1,4826901
3.	Індекс глобальної конкурентоспроможності (X_1)	D	-1,0660358	1,2792043	-0,4264433	0,2100716	-1,0660358

Для визначення таксономічних показників рівня розвитку $K_i \in [0,1]$ (1.1) розраховано відстань між окремими точками, що характеризують об'єкти аналізу та точкою еталоном за формулою Евклідової відстані (1.2).

$$K_i = 1 - \frac{d_{oi}}{d}, (d = \bar{d}_o + 2\sigma_o), \quad (1.1)$$

$$\text{де } \bar{d}_o = \frac{\sum_{i=1}^n d_{oi}}{n} - \text{середнє арифметичне}$$

значення Евклідових відстаней між показниками та еталоном;

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (d_{oi} - \bar{d}_o)^2}{n}} - \text{середнє квадратичне}$$

відхилення значень Евклідових відстаней між показниками та еталоном.

$$d_i = \sqrt{\sum_{j=1}^m (x_{ij} - x_{oj})^2} \quad (1.2)$$

Розрахунок Евклідових відстаней від показників до точки еталона та інтегрального показника представлені в табл. 4.

За результатами інтегрального показника рівня розвитку економічного середовища країни стосовно сприятливості для розвитку партнерських відносин (який враховує всі виділені показники за методом аналізу ієрархій) найкращі умови за аналізований період були в 2012 році, при цьому ситуація в 2015 році значно погіршилась, що пов'язано з впливом як політичної, так і інвестиційної та макроекономічної ситуації в країні.

З метою формування загальної універсальної системи показників визначимо показники-репрезентанти для груп критеріїв за методом центру тяжіння. Відповідно до нього знаходимо матриці відстаней між об'єктами в групі за формулою Евклідової відстані (1.2) та знаходимо суми відстаней від кожного об'єкта до всіх інших об'єктів відповідної групи $d_i = \sum_j d_{ij}$.

Розрахунок Евклідових відстаней від показників до точки еталона та інтегрального показника K_i

Евклідова відстань до точки-еталона	Значення інтегрального показника рівня розвитку економічного середовища (K_i)
7,67	0,036692887
6,62	0,168473667
6,48	0,185363393
6,81	0,144052307
\bar{d}_o	6,89
σ	0,531813502
d	7,958565754

Таблиця 5

Матриця відстаней між об'єктами за групами

Умовні позначення показників та матриця відстаней між ними							Сума відстаней від об'єкта до всіх інших об'єктів
A_{e1}	X_{41}	X_{43}	X_{59}				
X_{41}	0,00	3,27	0,69				3,96
X_{43}	3,27	0,00	3,02				6,29
X_{59}	0,69	3,02	0,00				3,71
A_{e2}	X_7	X_{13}	X_{47}				
X_7	0,00	2,27	0,61				2,87
X_{13}	2,27	0,00	2,41				4,67
X_{47}	0,61	2,41	0,00				3,01
$A_{e3} (X_{33})$	$X_{33(L1)}$	$X_{33(L2)}$	$X_{33(L3)}$	$X_{33(L4)}$	$X_{33(L5)}$	$X_{33(L6)}$	39097
$X_{33(L1)}$	0	1606	200	2351	335	359	4851
$X_{33(L2)}$	1606	0	1797	754	1931	1960	8049
$X_{33(L3)}$	200	1797	0	2542	138	163	4839
$X_{33(L4)}$	2351	754	2542	0	2675	2703	11025
$X_{33(L5)}$	335	1931	138	2675	0	35	5113
$X_{33(L6)}$	359	1960	163	2703	35	0	5221
$A_{e3} (X_8)$	$X_{8(L1)}$	$X_{8(L2)}$	$X_{8(L3)}$	$X_{8(L4)}$	$X_{8(L5)}$	$X_{8(L6)}$	70,13
$X_{8(L1)}$	0,00	2,06	1,71	3,27	0,79	2,27	10,10
$X_{8(L2)}$	2,06	0,00	0,46	3,31	2,14	3,37	11,34
$X_{8(L3)}$	1,71	0,46	0,00	3,40	1,92	3,27	10,75
$X_{8(L4)}$	3,27	3,31	3,40	0,00	3,19	1,73	14,90
$X_{8(L5)}$	0,79	2,14	1,92	3,19	0,00	2,17	10,21
$X_{8(L6)}$	2,27	3,37	3,27	1,73	2,17	0,00	12,82
A_{e4}	X_{52}	X_{57}	X_{58}				
X_{52}	0,00	2,68	0,87				3,56
X_{57}	2,68	0,00	3,00				5,68
X_{58}	0,87	3,00	0,00				3,88
A_{e5}	X_6	X_2	X_1				
X_6	0,00	2,69	2,67				5,36
X_2	2,69	0,00	2,64				5,34
X_1	2,67	2,64	0,00				5,31

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами розрахунків репрезентантом групи (цей показник найбільш повно відображає стан у цій групі показників), що характеризує інвестиційний клімат (A_{e1}) є розмір

капітальних інвестицій, найбільш повно характеризує макроекономічну ситуацію (A_{e2}) розмір ВВП, при оцінці ресурсного забезпечення (A_{e3}) раціонально проаналізувати галузеву структуру економіки, потенціал сфер економіки

(A_{e4}), який відображає глобальний інноваційний індекс (є найбільш повним у порівнянні з іншими оцінками), аналізуючи державні обмеження (A_{e5}) адекватну оцінку можливо отримати при аналізі індексу глобальної конкурентоспроможності. Виділення системи показників у рамках методичного підходу до оцінки економічного

потенціалу розвитку міжсекторальних партнерських відносин є основою для здійснення подальших досліджень у напрямі кількісного аналізу стану економічного середовища національної економіки з метою розробки заходів та рекомендацій щодо необхідності реалізації партнерських відносин.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Экономический потенциал региона: анализ, оценка, диагностика: монография / Тищенко А.Н., Кизим Н.А., Кубах А.И., Давыскиба Е.В. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2005. – С. 6 – 12.
2. Тюріна Н.М. Економіка України: оцінка стану, загрози та перспективи розвитку / Н.М. Тюріна, Т.В. Назарчук, Н.С. Карвацка // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2015. – № 2. – С. 11–18.
3. Акобиров Ф.О. Факторы и условия трансформации модели экономического роста в посткризисной динамике: автореф. дис. на получение науч. звания канд. экон. наук: спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки»/ Ф.О. Акобиров. – Санкт-Петербург, 2010. – 25 с.
4. Проданова Л.В. Економічне зростання й економічний розвиток: методологія і теорія: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора экон. наук: спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / Л.В. Проданова. – Донецьк, 2012. – 36 с.
5. Селезньова О.О. Діагностика економічних, політико-правових, науково-технологічних факторів маркетингового середовища будівельних підприємств України / О.О. Селезньова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 2. – С. 467 – 471.
6. Кузьмін Є. Формування системи показників, які характеризують економічний розвиток регіону / Є. Кузьмін, М. Кузьмін // Научно-технический сборник. – 2006. – № 75. – С. 328 – 333.
7. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку: монографія / [Ю.В. Кіндзерский, В.В. Микитенко, М.М. Якубовський та ін.]. – К. : Нічлава, 2009. – 928 с.
8. Коваль Л. В. Економічний потенціал підприємства: сутність та структура / Л.В. Коваль // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2010. – № 22 (682). – С. 59–65.
9. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2005. – 352 с.
10. Основні показники соціально-економічного розвитку України / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Харaziшвили Ю. Оценка эффективности социально-экономического развития регионов Украины / Ю. Харaziшвили // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №1. – С. 55 – 62.
12. Сунцова О.О. Концептуальні підходи і стратегія макроекономічного регулювання розвитку національного господарства / О.О. Сунцова // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 5. – С. 124–131.
13. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях: методы таксономии и факторного анализа / В. Плюта – М.: Статистика, 1980. – 151 с.
14. Інформаційна база Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infolight.org.ua/content/analizruhu-pryamih-inozemnih-investicij-akcionernogo-kapitalu-v-ukra>
15. Клебанова Т. С. Порівняльний аналіз рівня соціально-економічного розвитку регіонів України / Т.С. Клебанова, А.І. Талашенко, Л.С. Гур'янова // Статистика України. – 2005. – №3 – С. 57 – 60.

REFERENCES

1. Tischenko A. N., Kizim N. A., Kubah A. I., Davyiskiba E. V. Ekonomicheskij potentsial regiona: analiz, otsenka, diagnostika [The economic potential of the region: the analysis, evaluation, diagnosis]. Kharkiv, INZhEK, 2005: 176 p.
2. Tyurina N. M., Nazarchuk T. V., Karvatska N. S. Ekonomika Ukrayiny: otsinka stanu, zahrozy ta perspektyvy rozvytku. Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky [Herald of Khmelnytskyi national university], 2015, no. 2, pp. 11-18.
3. Akobirov F. O. Faktory i usloviya transformatsii modeli ekonomicheskogo rosta v postkrizisnoy dinamike. Extended abstract of candidate's thesis. Sankt-Peterburg, 2010, 25 p.
4. Prodanova L.V. Ekonomichne zrostantnya y ekonomichnyy rozvytok: metodolohiya i teoriya: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. Extended abstract of Doctor's thesis. Donets'k, 2012, 36 p.
5. Selez'n'ova O. O. Diahnostyka ekonomichnykh, polityko-pravovykh, naukovo-tekhnohichnykh faktoriv marketynhovoho seredovyscha budivel'nykh pidpryyemstv Ukrayiny . Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky [Global and national economic problems], 2015. no. 2, pp. 467 – 471.
6. Kuz'min Ye. Formuvannya systemy pokaznykiv yaki kharakteryzuyut' ekonomichnyy rozvytok rehionu. Nauchno-tekhnycheskyu sbornyk [Scientific and technical collection], 2006. no.75, pp. 328 – 333.

7. Kindzerskyy Yu. V., Mykytenko V. V., Yakubovs'kyy M. M. Potentsial natsional'noyi promyslovosti: tsili ta mekhanizmy efektyvnoho rozvytku [The potential of national industry objectives and mechanisms for effective development]. Kiev, Nichlava, 2009, 928 p.
8. Koval' L. V. Ekonomichnyy potentsial pidpryyemstva: sutnist' ta struktura. Visnyk natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika» [Proceedings of the National University "Lviv Polytechnic"], 2010. no. 22 (682). – pp. 59–65.
9. Krasnokuts'ka N.S. Potentsial pidpryyemstva: formuvannya ta otsinka [The potential of enterprises: development and evaluation]. Kiev, TsNL, 2005, 352 p.
10. Osnovni pokaznyky sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [The main indicators of socio-economic development of Ukraine]: Statistical Yearbook. Ukrstat. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Harazishvili Yu. Otsenka effektivnosti sotsialno-ekonomicheskogo razvitiya regionov Ukrainy. Aktual'ni problemy ekonomiky [Actual problems of economics], 2007. no. 1. – pp. 55 – 62.
12. Cuntsova O. O. Kontseptual'ni pidkhody i stratehiya makroekonomichnoho rehulyuvannya rozvytku natsional'noho hospodarstva. Aktual'ni problemy ekonomiky [Actual problems of economics], 2012. no. 5. – pp. 124–131.
13. Pliuta V. Sravnitelnyy mnogomernyy analiz v ekonomicheskikh issledovaniakh: metody taksonomii i faktornogo analiza [Comparative multivariate analysis in economic research: methods of taxonomy and factor analysis]. Moscow: Statistika, 1980, 151 p.
14. Informatsiyana baza Derzhavnoi sluzhby statyky Ukrainy [The information base of the State Statistics Service Ukraine] Available at: <http://infolight.org.ua/content/analizruhu-pryamih-inozemnih-investiciy-akcionernogo-kapitalu-v-ukra>
15. Klebanova T. S., Talashchenko A. I., Hur"yanova L. S. Porivnyal'nyy analiz rivnyia sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku rehioniv Ukrainy. Statyky Ukrainy [Statistic of Ukraine], 2005. no. 3 – pp. 57 – 60.